

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

VŠB TECHNICKÁ
UNIVERZITA
OSTRAVA

HORNICKO
GEOLOGICKÁ
FAKULTA

INVARO - CZ.11.4.120/0.0/0.0/15_006/00000059

GIG

Nepůvodní druhy bezobratlých živočichů ve fauně ČR

Ing. Jiří Kupka, Ph.D.

Ing. Zuzana Zaoralová

Setkání

Ostrava, 20.2.2019

Hodnocení zdrojů a rizik spojených s invazními druhy rostlin v příhraniční oblasti/ Ocena zasobów i zagrożeń związanych z roślinnymi gatunkami inwazyjnymi na terenach transgranicznych

Problematika invazních a nepůvodních druhů

- dopady na přírodu a člověka
- černé (black lists) a šedé a bílé (white lists) seznamy (gray lists) (specifický varovný seznam (watch lists))
- **nepůvodní druhy** = (druh, který se do území dostal v důsledku činnosti člověka z území, ve kterém je původní, anebo přirozenou cestou z území, ve kterém je nepůvodní; jde jak o úmyslné tak i neúmyslné zavlečení)
- **invazní druhy** = v EU 26 druhů (naturalizovaný druh, který vytváří reprodukce schopné potomstvo, často ve velkých množstvích, je schopen se rychle šířit zpravidla na značné vzdálenosti od mateřské populace a invadovat rozsáhlé území)

Strategie invazních druhů

- r-strategie
- žádná evoluční minulost
- impakt na biodiverzitu stanoviště
- dle IUCN „guilty until proven innocent“

slunéčko východní (*Harmonia axyridis*)

blánatka lipová (*Oxycarenus lavaterae*)

tesařík *Anoplophora glabripennis*

klíněnka jírová (*Cameraria ohridella*)

Jednonohá invaze?

- J. W. Goethe (motýli jako „létající květy“)
- množství dostupného vápníku, vlhkost, nízká vagilita
- invaze již v pravěku
- páskovka žíhaná (*Cepaea vindobonensis*) s neolitickými rolníky
- nově vytvořená antropogenní stanoviště

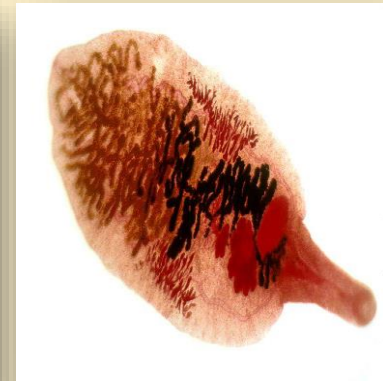
plzák španělský (*Arion lusitanicus*)

- suchozemský plž
- v Čechách na počátku 90. let
- dnes na celém území ČR
- plzák španělský (*Arion vulgaris*)
- hospodářský škůdce
- kulturní krajina

suchomilka obecná (*Xerolenta obvia*)

- s příchodem Slovanů (6.-7. stol.)
- násypy železničních vleček, lomy a odvaly
- pontická oblast
- od 20. století obsazovala teplé a suché oblasti
- mezipositel motolice kopinaté
- chemizace a ruderalizace

blednička útlá (*Boettgerilla pallens*)

- velmi štíhlý (a „rychlý“) nahý plž
- kavkazský druh
- do Evropy v 60. letech
- pod kameny, dřevem, les, zahrada
- přítomnost i v NPR Mionší
- „zdomácnělý“ invazní druh

písečník novozélandský (*Potamopyrgus antipodarum*)

- poprvé 1981 v Čechách
- invazní charakter pouze samice
- Polabí a severozápadní Čechy
- odkalovací nádrže, vodní toky, štěrkovny, pískovny
- eutrofizace a postupná sukcese
- v ČR až 20 tis. jedinců/m²

levatka ostrá (*Physella acuta*)

- drobný vodní plž
- již před rokem 1800
- *Physella heterostropha* a *integra*
- poprvé 1919 v Praze
- písčovny, vodní plochy, znečištěné vody
- šíření jako např. okřehek menší (zoochorie)

Jiné „invazní“ druhy měkkýšů ČR

skelnatka západní (*Oxychilus draparnaudi*)

slávička mnohotvárná (*Dreissena polymorpha*)

člunka pravohrotá (*Ferrissia wautieri*)

Závěr

- vodní = přírodní cesta Labe
- v ČR především prameniště
- suchozemské = rostliny
- „něžnonožka desetičárkovaná“

